

యోగదర్శనం

ః త్రి గురు పుణ్యాః
గురుత్రుష్ణౌ గురుర్యిష్టః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్పాష్టాత్ పరం బ్రహ్మా, తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

ః త్రినిషేరు పుణ్యాః
వేంకటేశః శ్రీనివాసః, లక్ష్మీపతిరనామయః ॥
అమృతాంశో జగద్వంద్యః, గోవిందశ్శాశ్వతః ప్రభుః ॥

ః పతంజలి పుణ్యాః
యోగేన చిత్తస్య పదేన వాచాం, మలం శరీరస్య చ వైద్యకేన ॥
యో_పాకరోత్తం ప్రవరం మునీనాం, పతంజలిం ప్రాంజలిరానతోస్మి ॥

నమో హిరణ్యగర్భాదిభ్యః, యోగ విద్యాసంప్రదాయ కర్తృభ్యః, ।
వంశర్షిభ్యః, నమో మహాద్బ్యః, నమో గురుభ్యః ॥

యోగదర్శనం త్రుతచనం - బుల్లొతీ కుశ్మా బిష్ణువిథ శర్మ నాలఁఁ శ్రారంఘం

ః త్రికృష్ణ పుణ్యాః
వసుదేవసుతం దేవం, కంసచాణురమృతనమ్ ।
దేవకీపరమానందం, కృష్ణం వందే జగద్గురుమ్ ॥

ః త్రి గీతా పుణ్యాః
సర్వోపనిషదోగావః, దోగ్నా గోపాలనందనః ।
పార్థో వత్సమృధీర్భీక్తా, దుగ్ధం గీతామృతం మహాత్ ॥

॥ అధ్రు, శ్రీమద్భగవత్తీతాసు, ఉపనిషత్తులు, బ్రహ్మవిద్యాయాయార, యోగ్-శాస్త్రం,
శ్రీకృష్ణార్థును సరవాదే, లేజివిభ్వైలేజుహ్నుమోగో నెము నువ్వొం వ్యోయః ॥

శ్రీభగవత్సవిత -

ఇదం తే గుహ్యాతమం ప్రవక్ష్యామ్యనసూయవే ।

జ్ఞానం విజ్ఞానసహితం యజ్ఞాత్మా మోక్షేశై పుభాత్ ॥ || 9-1 ||

రాజవిద్య రాజగుహ్యం పవిత్రమిదముత్తమం ।

ప్రత్యక్షావగమం ధర్మం సుసుఖం కర్తుమవ్యయం ॥ || 9-2 ||

అశ్రద్ధధానాః పురుషాః ధర్మాస్యాస్య పరంతప ।

అప్రాప్య మాం నివర్తంతే మృత్యుసంసారవర్తుని ॥ || 9-3 ||

మయా తతమిదం సర్వం జగదవ్యక్తమూర్తినా ।

మతస్థాని సర్వభూతాని న చాహం తేష్యపశ్చితః ॥ || 9-4 ||

న చ మతస్థాని భూతాని పశ్య మే యోగమైశ్వరం ।

భూతభృన్న చ భూతస్థః మమాత్మా భూతభావనః ॥ || 9-5 ||

యథాకాశప్సితో నిత్యం వాయుస్సర్వత్రగో మహాన్ ।

తథా సర్వాణి భూతాని మతస్థానిత్యపథారయ ॥ || 9-6 ||

సర్వభూతాని కొంతేయ ప్రకృతిం యాంతి మామికాం ।

కల్పక్షయే పునస్తాని కల్పాదౌ విస్మజామ్యహం ॥ || 9-7 ||

ప్రకృతిం స్వామవష్టబ్య విస్మజామి పునః పునః ।

భూతగ్రామమిమం కృత్పుమ్ అవశం ప్రకృతేర్వశాత్ ॥ || 9-8 ||

న చ మాం తాని కర్మాణి నిబధ్యంతి ధనంజయ ।

ఉదాసీనవదాసీనమ్ అసక్తం తేము కర్మసు ॥ || 9-9 ||

మయాధృక్షేణ ప్రకృతిః సూయతే సచరాచరం ।

హేతునానేన కొంతేయ జగద్విపరివర్తతే ॥ || 9-10 ||

అవజానంతి మాం మూర్ఖాః మానుషిం తనుమాశ్రితం ।

పరం భావమజానంతః మమ భూతమహేశ్వరం ॥ || 9-11 ||

మోఘూశా మోఘుకర్మణః మోఘుజ్ఞానా విచేతనః ।
 రాక్షసీమాసురీం చైవ ప్రకృతిం మోహినీం శ్రితాః ॥ ॥ 9-12 ॥
 మహాత్మానస్తు మాం పార్థ దైవీం ప్రకృతిమాశ్రితాః ।
 భజంత్యనవ్యమనసః జ్ఞాత్మా భూతాదిమవ్యయం ॥ ॥ 9-13 ॥
 సతతం కీర్తయంతో మాం యతంతశ్చ దృఢప్రతాః ।
 నమస్యంతశ్చ మాం భక్త్యా నిత్యయుక్తా ఉపాసతే ॥ ॥ 9-14 ॥
 జ్ఞానయజ్ఞేన చాప్యన్యే యజంతో మాముపాసతే ।
 ఏకత్వేన పృథక్కేన బహుధా విశ్వతోముఖం ॥ ॥ 9-15 ॥
 అహం క్రతురహం యజ్ఞః స్వధాహమహాషధం ।
 మంతోఽహమహామేవాజ్యమ్ అహమగ్నిరహం హతం ॥ ॥ 9-16 ॥
 పితాహమస్య జగతః మాతా ధాతా పితామహః ।
 వేద్యం పవిత్రమోంకారః బుక్కామ యజురేవ చ ॥ ॥ 9-17 ॥
 గతిర్భర్తా ప్రభుస్నాక్షీ నివాసశ్శరణం సుహృత్ ।
 ప్రభవః ప్రలయస్మానం నిధానం బీజమవ్యయం ॥ ॥ 9-18 ॥
 తపామ్యహమహం వర్షం నిగృహ్ణమ్యత్వజామి చ ।
 అమృతం చైవ మృత్యుశ్చ సదసచ్చాహమర్జున ॥ ॥ 9-19 ॥
 త్రైవిద్యా మాం సోమపాః పూతపాపాః
     యజ్ఞేరిష్టౌ స్వర్గతిం ప్రార్థయంతే ।
 తే పుణ్యమాసాద్య సురేంద్రలోకమ్
     అశ్వంతి దివ్యాందివి దేవభోగాన్ ॥ ॥ 9-20 ॥

 తే తం భుక్త్యా స్వర్గలోకం విజాలం
     క్షీణే పుణ్యే మర్యలోకం విశంతి ।
 ఏవం త్రయాధర్మమనుప్రపన్హః
     గతాగతం కామకామా లభంతే ॥ ॥ 9-21 ॥

అనన్యశ్చింతయంతో మాం యే జనాః పర్వపాసతే ।
 తేషాం నిత్యభియుక్తానాం యోగక్షేమం వహమ్యహం ॥ || 9-22 ||

యేఉప్యవ్యదేవతా భక్తాః యజంతే శ్రద్ధయాన్వితాః ।
 తేఉపి మామేవ కౌంతేయ యజంత్యవిధిపూర్వకం ॥ || 9-23 ||

అహం హి సర్వయజ్ఞానాం భోక్తా చ ప్రభురేవ చ ।
 న తు మామభిజానంతి తత్త్వేనాతశ్చ్యవంతి తే ॥ || 9-24 ||

యాంతి దేవప్రతా దేవాన్ పిత్రాన్యాంతి పిత్రప్రతాః ।
 భూతాని యాంతి భూతేజ్యాః యాంతి మద్యాజినోఉపి మాం ॥ || 9-25 ||

పత్రం పుష్పం ఘలం తోయం యో మే భక్త్య ప్రయచ్ఛతి ।
 తదహం భక్త్యపహృతమ్ అశ్వమీ ప్రయతాత్మనః ॥ || 9-26 ||

యత్కురోషి యదశ్శసి యజ్ఞహేతాషి దదాసి యత్ ।
 యత్తపస్యసి కౌంతేయ తత్కురుష్య మదర్పణం ॥ || 9-27 ||

శుభాశుభఫలైరేవం మోక్షసే కర్మబంధవైః ।
 సన్మాసయోగయుక్తాత్మా లిముక్తో మాముషైష్యసి ॥ || 9-28 ||

సమోఉహం సర్వభూతేషు న మే ద్వేషోఉస్తి న ప్రియః ।
 యే భజంతి తు మాం భక్త్య మయి తే తేషు చాప్యహం ॥ || 9-29 ||

అపి చేత్పుదురాచారః భజతే మామనవ్యభాక్ ।
 సాధురేవ స మంతవ్యః సమ్యగ్యవసితో హి సః ॥ || 9-30 ||

క్షిప్రం భవతి ధర్మాత్మా శవ్యచ్ఛాంతిం నిగచ్ఛతి ।
 కౌంతేయ ప్రతిజానీహి న మే భక్తః ప్రణశ్యతి ॥ || 9-31 ||

మాం హి పార్థ వ్యపొశ్రిత్య యేఉపి స్యః పాపయోనయః ।
 ప్రియో వైశ్యాస్తుధా శుద్రాః తేఉపి యాంతి పరాం గతిం ॥ || 9-32 ||

కిం పునర్మాహృతాః పుణ్యాః భక్తా రాజర్షయస్తుధా ।
 అనిత్యమసుఖం లోకమిమం ప్రాప్య భజస్య మాం ॥ || 9-33 ||

మన్మనా భవ మద్భక్తః మద్యజీ మాం నమస్కరు ।
మామేవైష్యసి యుక్తేవమ్ ఆత్మానం మత్పరాయః ॥

॥ 9-34 ॥

॥ అతి, శ్రీమద్భగవంతాను, ఉపనిషత్తుస్య, బ్రహ్మవిద్యాయాయార, యోగ్యశాస్త్రి,
శ్రీకృష్ణర్థస్య సంపాదే, తిజవిన్యోతిజనుహ్నిమోగో నేము నీమొత్తిష్టియః ॥

॥ అతి, శ్రీమద్భగవంతాను, ఉపనిషత్తుస్య, బ్రహ్మవిద్యాయాయార, యోగ్యశాస్త్రి,
శ్రీకృష్ణర్థస్య సంపాదే, విభూతి దొగో నేము తీష్టిమొత్తిష్టియః ॥

శ్రీభగ్వస్తువిచ -

భూయ ఏవ మహాబాహో శృంగా మే పరమం వచః ।

యత్తోఽహం ప్రీయమానాయ వక్ష్యామి హాతకామ్యయా ॥   ॥ 10-1 ॥

న మే విదుస్సురగణాః ప్రభవం న మహార్థయః ।

అహమాదిర్మి దేవానాం మహార్మిణాం చ సర్వశః ॥   ॥ 10-2 ॥

యో మామజమనాదిం చ వేత్తి లోకమోహస్వరం ।

అసమూడ్మస్య మర్యేషు సర్వపాషైః ప్రముచ్యతే ॥   ॥ 10-3 ॥

బుద్ధిర్జానమసమ్మోహః క్షమా సత్యం దమశ్వమః ।

సుఖం దుఃఖం భవో భావో భయం చాభయమేవ చ ॥   ॥ 10-4 ॥

అహింసా సమతా తుష్టిః తసో దానం యజో యశః ।

భవంతి భావా భూతానాం మత్త ఏవ పృథగ్యధాః ॥   ॥ 10-5 ॥

మహార్థయస్పత్త పూర్వే చత్వారో మనవస్తుధా ।

మద్యావా మానసా జాతాః యేషాం లోక ఇమాః ప్రజాః ॥   ॥ 10-6 ॥

ఏతాం విభూతిం యోగం చ మమ యో వేత్తి తత్త్వతః ।

సో వికంపేన యోగేన యుజ్యతే నాత్ర సంశయః ॥   ॥ 10-7 ॥

అహాం సర్వస్య ప్రభవః మత్తస్పర్యం ప్రవర్తతే ।

ఇతి మత్తా భజంతే మాం బుధా భావసమన్వితాః ॥   ॥ 10-8 ॥

మచ్చిత్తా మధ్యతప్రాణః బోధయంతః పరస్పరం ।
 కథయంతశ్చ మాం నిత్యం తుష్టయంతి చ రమంతి చ ॥ || 10-9 ||
 తేషాం సతతయుక్తానాం భజతాం ప్రీతిపూర్వకం ।
 దదామి బుద్ధియోగం తం యేన మాముషయంతి తే ॥ || 10-10 ||
 తేషామేవానుకంపార్థమ్ అహమజ్ఞానజం తమః ।
 నాశయామ్యత్యభావస్థః జ్ఞానదీపేన భాస్యతా ॥ || 10-11 ||

అర్ణున్ క్షణిణ -

పరం బ్రహ్మ పరం ధామ పవిత్రం పరమం భవాన్ ,
 పురుషం శాశ్వతం దివ్యమ్ ఆదిదేవమజం విభుం ॥ || 10-12 ||
 అహస్వామ్యషయస్యర్థే దేవర్షిర్భారదస్తథా ।
 అసితో దేవలో వ్యాపః స్వయం చైవ బ్రహ్మిషి మే ॥ || 10-13 ||
 సర్వమేతదృతం మన్యే యన్మాం వదసి కేశవ ,
 న హి తే భగవన్యక్తిం విదుర్లేవా న దానవాః ॥ || 10-14 ||
 స్వయమేవాత్మనాత్మనం వేత్త త్వం పురుషోత్తమ్ ,
 భూతభావన భూతేశ దేవదేవ జగత్తుతే ॥ || 10-15 ||
 వక్తుమర్హస్యశేషణ దివ్యా హ్యత్విభూతయః ।
 యాభిర్వభూతిభిర్లోకాన్ ఇమాంస్యం వ్యాప్య తిష్ఠసి ॥ || 10-16 ||
 కథం విద్యామహం యోగిన్ త్వం సదా పరిచింతయన్ ,
 కేషు కేషు చ భావేషు చింత్యోత్తసి భగవన్మయా ॥ || 10-17 ||
 విష్టరేణాత్మనో యోగం విభూతిం చ జన్మార్థన ,
 భూయః కథయ తృప్తిర్మి శృంగాతో నాస్తి మేతుమ్యతం ॥ || 10-18 ||

శ్రీభగ్వస్విణ -

హంత తే కథయామ్యామి దివ్యా హ్యత్విభూతయః ।
 ప్రాధాన్యతః కురుశ్రేష్ఠ నాస్యంతో విష్టరస్య మే ॥ || 10-19 ||
 అహమాత్మా గుడాకేశ సర్వభూతాశయస్థితః ।
 అహమాదిశ్చ మధ్యం చ భూతానామంత ఏవ చ ॥ || 10-20 ||

అదిత్యనామహం విష్ణుః జ్యోతిషాం రవిరంశుమాన్ ।
 మరీచిర్మరుతామస్మి నక్షత్రాణామహం శశి ॥ ॥ 10-21 ॥
 వేదానాం సామవేదోఽస్మి దేవానామస్మి వాసవః ।
 ఇంద్రియాణాం మనశ్చస్మి భూతానామస్మి చేతనా ॥ ॥ 10-22 ॥
 రుద్రాణాం శంకరశ్చస్మి విత్తేశో యక్షరక్షసాం ।
 వసూనాం పావకశ్చస్మి మేరుః శిఖరిణామహం ॥ ॥ 10-23 ॥
 పురోధసాం చ ముఖ్యం మాం విద్ధి పార్థ బృహస్పతిం ।
 సేనానీనామహం స్గృందః సరసామస్మి సాగరః ॥ ॥ 10-24 ॥
 మహార్షిణాం భృగురహం గిరామస్యైకమక్షరం ।
 యజ్ఞానాం జపయజ్ఞోఽస్మి స్తావరాణాం హిమాలయః ॥ ॥ 10-25 ॥
 అశ్వత్థః సర్వపుష్టాణాం దేవర్షిణాం చ నారదః ।
 గంధర్వాణాం చిత్రరథః సిద్ధానాం కపిలో మునిః ॥ ॥ 10-26 ॥
 ఉచ్ఛేష్టవసమశ్యానాం విద్ధి మామమృతోద్భవం ।
 ఐరావతం గజేంద్రాణాం నరాణాం చ నరాధిపం ॥ ॥ 10-27 ॥
 ఆయుధానామహం వజ్రం ధేమానమస్మి కామధుక్ ।
 ప్రజనశ్చస్మి కందర్పః సర్వాణామస్మి వాసుకిః ॥ ॥ 10-28 ॥
 అనంతశ్చస్మి నాగానాం వరుణో యూదసామహం ।
 పితృణామర్యమా చాస్మి యమః సంయమతామహం ॥ ॥ 10-29 ॥
 ప్రఘోదశ్చస్మి దైత్యానాం కాలః కలయతామహం ।
 మృగాణాం చ మృగేంద్రోఽహం వైనతేయశ్చ పశ్చిణాం ॥ ॥ 10-30 ॥
 పవనః పవతామస్మి రామశ్చప్రభుతామహం ।
 రుషాణాం మకరశ్చస్మి ప్రోతసామస్మి జాహ్నవీ ॥ ॥ 10-31 ॥
 సర్గాణామాదిరంతశ్చ మధ్యం చైవాహమర్జున ।
 అధ్యాత్మవిద్య విద్యానాం వాదః ప్రవదతామహం ॥ ॥ 10-32 ॥

అక్షరాణామకారోత్ స్ని ద్వంద్యః సామాసికస్య చ ।
 అహమేవాక్షయః కాలః ధాతాహం విశ్వతోముఖః ॥ ॥ 10-33 ॥
 మృత్యుస్సర్వహరశ్చహమ్ ఉధృవశ్చ భవిష్యతాం ।
 కీర్తిశ్రీరాక్ష నారీణాం స్మృతిర్గైధా ధృతిః క్షమా ॥ ॥ 10-34 ॥
 బృహత్సాము తథా సామ్యాం గాయత్రీ ఛందసామహం ।
 మాసానాం మార్గశిరోత్ హమ్ బుతునాం కుసుమాకరః ॥ ॥ 10-35॥
 దూర్యతం ఛలయతామస్మిన్ తేజస్తేజస్పినామహం ।
 జయోత్ స్ని వ్యవసాయోత్ స్ని సత్యం సత్యవతామహం ॥ ॥ 10-36 ॥
 వృష్టినాం వాసుదేవోత్ స్ని పొండవానాం ధనంజయః ।
 మునీనామప్యహం వ్యాసః కాలినాముశనా కవిః ॥ ॥ 10-37 ॥
 దండో దమయతామస్మిన్ నీతిరస్మిన్ జిగీషతాం ।
 వౌనం చైవాస్మిన్ గుహ్యానాం జ్ఞానం జ్ఞానవతామహం ॥ ॥ 10-38 ॥
 యచ్చాపి సర్వభూతానాం బీజం తదహమర్జన ।
 న తదస్తి వినా యత్ స్యాత్ మయా భూతం చరాచరం ॥ ॥ 10-39 ॥
 నాంతోత్ స్తి మమ దివ్యానాం విభూతినాం పరంతప ।
 ఏష తూద్దేశతః ప్రోక్తః విభూతేర్విష్టరో మయా ॥ ॥ 10-40 ॥
 యద్విద్యిభూతిమత్సత్యం శ్రీమద్మార్జితమేవ వా ।
 తత్తుదేవావగచ్చ త్వం మమ తేజోత్ ఊంశసంభవం ॥ ॥ 10-41 ॥
 అధవా బహువైతేన కిం జ్ఞాతేన తవార్జన ।
 ఎష్టబ్యాహమిదం కృత్స్నమ్ ఏకాంశేన స్థితో జగత్ ॥ ॥ 10-42 ॥

॥ అతి, శ్రీమద్భగవంతాను, ఉపనిషత్సు, బ్రహ్మవిద్యాయాయార, యోగ్యశాస్త్రి,

శ్రీకృష్ణరూప సంవాదే, విభూతి దూరో నైమ్ విషమో భ్వియః ॥

యత్ యోగేశ్వరః కృష్ణః యత్ పార్థో ధనుర్ధరః ।
తత్ శ్రీర్యజయో భూతి : ధ్రువానీతిర్మతిర్మమ ॥

॥ అం షష్ఠి పూర్ణి ॥

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్పర్యం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తు తే ॥

॥ అం భగవత్మహామ్ ॥

కాయేన వాచా మనేష్ట్రిమైర్యా బుధ్యత్మనా వా ప్రకృతేస్యుభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్ పకలం పరమై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

॥ అం లోకష్టమ్ పూర్ణి ॥

సర్వే భవస్తు సుఖినః సర్వే సమ్త నిరామయః ।
సర్వే భద్రాణి పశ్యస్తు మా కశ్చిత్ దుఃఖభాగ్యవేత్ ॥

॥ అం మంగళమ్ ॥

శ్రీయః కాన్తాయ కల్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥